

Завдяки розвинутим умінням, які проявилися саме в навчально-педагогічних ситуаціях, порівнювати, аналізувати, виділяти головне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, бачити аналогію майбутні фахівці стають спроможними приймати адекватні рішення у стандартних і нестандартних ситуаціях певної взаємодії, вносити належні корективи у свою професійну діяльність. У зв'язку з цим, професійна адаптація майбутніх соціальних працівників буде носити лише позитивний характер та не буде відволікати зайвими недоліками від професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бербешкіна З. А. Этика социального работника // Теория и практика социальной работы: проблемы, прогнозы, технологии. – М., 2007. – 212 с.
2. Васюта О. І. Вимоги до освітнього стандарту з соціальної роботи згідно Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] / Васюта О. І. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua>.
3. Веретенко Т. Г. Вступ до спеціальності: соціальна педагогіка. Модуль 2: навч. посіб. / Т. Г. Веретенко, О. М. Денисюк. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2011. – 124 с.
4. Завадська Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ / Л.М.Завадська.-К.: Видавничий Дім «Слово», 2008.-240 с.
5. Лукашевич М. П. Соціальна робота: (теорія і практика): підручник / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.
6. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: зарубіжний досвід: посібник / Поліщук В. А. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 184 с.
7. Троценко Н. Є. Професійне самовдосконалення соціальних працівників у ресурсних центрах: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.05 «Соціальна педагогіка» / Троценко Наталія Євгенівна. – Луганськ, 2012. – 243 с.

REFERENCES

1. Berbeshkina, Z. A. (2007). *Etika sotsialnogo pracivnuka*. [Ethics of social worker]. Moscow.

2. Vasyuta, O. I. *Vymohy do osvith'oho standartu z sotsial'noyi roboty z-hidno Natsional'noyi ramky kvalifikatsiy [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <http://archive.nbuv.gov.ua>* [Requirements to the educational standard for social work according to the National Qualifications Framework [Electronic resource]. Access mode: <http://archive.nbuv.gov.ua>.

3. Veretenko, T. H. (2011). *Vstup do spetsial'nosti: sotsial'na pedahohika* [Introduction to the specialty: social pedagogy]. Kyiv.

4. Zavadaska, L.M. (2008). *Tekhnolohii profesiinoi diialnosti sotsialnoho pedahoha*. [Introduction to the specialty: social pedagogy]. Kyiv.

5. Lukashevych, M. P. (2009). *Sotsialna robota: (teoriia i praktyka)* [Pidruchnyk social pedagogy]. Kyiv.

6. Polishchuk, V. A. (2003). *Profesiynna pidhotovka fakhivtsiv sotsial'noyi sfery: zarubizhnyy dosvid* [Professional training of specialists in the social sphere: foreign experience]. Ternopil.

7. Trotsenko, N. YE. (2012). *Profesiynne samovdoskonalennya sotsial'nykh pratsivnykiv u resursnykh tsentrakh* [Professional self-improvement of social workers in resource centers]. Lugansk.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СТРІЛЕЦЬ-БАБЕНКО

Олена

Володимирівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки спеціальної та соціальної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: дослідження питань застосування навчально-педагогічних ситуацій в процесі підготовки майбутніх фахівців з соціальної роботи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

STRILETS-BABENKO Olena Volodymyrivna

– Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Pedagogy of Special and Social Education of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Research interests: research on the application of educational and pedagogical situations in the process of training future specialists in social work.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2022 р.

УДК 37.016:003-028.31

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-203-149-153

ФЕДОТОВА Світлана Олександрівна –

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти факультету педагогіки, психології та мистецтв

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7257-122X>

e-mail: sfedotova2209@gmail.com

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО БАЧЕННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна дошкільна освіта спрямована на розвиток творчої особистості, на підвищення зацікавленості та

активності дітей-дошкільнят у вихованні та навчанні, на розвиток репродуктивної та творчої уяви (творчого бачення), на формування оціночних суджень, творчого

ставлення до вірша, до його змісту, до персонажів, на розуміння емоцій, що закладені у творі.

Розвиток творчої діяльності на основі прочитаного передбачено Освітньою програмою для дітей-дошкільнят: складання (створення) уявних словесних зорових картин, характеристика персонажів, складання творів-мініатюр про героїв віршованих творів [1].

Важливість читання віршів зумовлена їх високою емоційністю, мелодійністю, ритмікою та пізнавальними можливостями, а також жанровою специфікою, що виявляється передусім у доступності віршів дітям дошкільного віку.

Виразне читання віршів допоможе дитині зрозуміти зміст твору, характер персонажів, мотивацію їх вчинків, досягнути емоційний потенціал твору і почуття героїв. Завдяки виразному читанню дитина сама навчиться передавати свої почуття і краще розуміти почуття інших: дітей і дорослих.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науково-методичній літературі розглянуто різні аспекти опрацювання вірша: психологічні основи становлення й розвитку мовлення (О. О. Леонтєв, М. І. Жинкін, П. Я. Гальперін, Б. Г. Ананьєв), процес сприймання віршованих творів (Л. С. Виготський, Б. С. Мейлах, П. Я. Якобсон).

Методичні дослідження визначають такі напрями: навчання читання віршованого твору (О. В. Джежелей, М. С. Бібко, Л. В. Живицька); вплив поезії на мовлення дітей (А. П. Усова, Л. І. Фесенко, С. А. Алієва, Н. Н. Насруллаєва, С. А. Литвиненко та ін.); традиційні та інноваційні прийоми з віршем (А. Богущ, Л. Варзацька, Л. В. Живицька, О. Савченко, Л. Фесюкова, Д. Родарі та ін.).

Мета статті – проаналізувати методичні прийоми, що спрямовані на формування творчого бачення у дошкільників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування навички виразного читання складний процес. Розглянемо деякі особливості формування творчого бачення у дошкільника. Для того щоб дитина змогла виразно прочитати вірш (вір), вона повинна яскраво уявити образи, картини, персонажі, які відтворені автором, правильно зрозуміти зміст вірша та його емоційний потенціал, сформувані своє творче ставлення до твору, до його змісту.

Почнемо із творчого бачення, творчого ставлення і підтексту (смыслового і емоційного).

Творче бачення – результат відчуття і розуміння твору. Це уявні образи, картини, що виникли у читача під впливом читання твору.

Творче ставлення – це оцінка. Аналізуючи твір читець не просто фіксує

наявні факти, характери героїв, а критично сприймає, оцінює їхні дії, вчинки, залежно від свого світогляду і внутрішнього стану. Ставлення читця ґрунтується на авторській оцінці, яка виражена безпосередньо в тексті [3, с. 151 – 153].

Робота над формуванням творчого бачення, творчого ставлення, над розкриттям підтекстів (смыслового та емоційного) – це важливий підготовчий етап у процесі оволодіння навичкою виразного читання віршованого твору дошкільником. Адже без чіткого розуміння змісту тексту, яке базується на розкритті /усвідомленні/ лексичного значення всіх слів, незрозумілих дитині, без уявлення яскравого зорового образу, без сформованої своєї власної творчої оцінки (ставлення) дитина-дошкільник не зможе виразно прочитати твір.

Поезія для дітей тільки на перший погляд елементарна, проста, зауважимо, на перший погляд дорослої людини. Але дитині-дошкільнику складно досягнути її зміст (зрозуміти зміст), відчуті емоції і передати їх голосом, мімікою і жестами. Наприклад, поезія Неоніли Стефурак «Бадяка-Маняка». Чудова, мелозвучна поезія, яка має захоплюючий, інтригуючий сюжет. Для розуміння твору, для розуміння поетичного персонажу важливу роль відіграє назва вірша: «Бадяка-Маняка». Бадяка-Маняка – це химерне прізвисько якоїсь невідомої, таємничої істоти, дивної, навіть страшної, тому що її ніхто не бачив: у творі ця істота називається «небачений звір». Набагато страшнішим, навіть жахливим було б прізвисько «Бадака-Манака», проте наявність м'яких приголосних [д'], [н'] послаблюють /знижують/ рівень негативних емоцій (тривоги, страху, жаху) у цьому імені.

Вірш складається з двох строф. У першій строфі характеристикою «Бадяки-Маняки» є такі вислови «небачений звір», «живе він у темному лісі, між гір». Бадяка-Маняка – це звір, до того ж небачений, його ніхто і ніколи не бачив, він веде втаємничений спосіб життя, а те, що він живе «у темному лісі, між гір» асоціативно викликає у читача, слухача почуття тривоги, страху, адже «темний ліс» – небезпечний ліс, бо там легко заблукати, там багато хижих тварин, а слова «між гір» додають таку інформацію: звір живе у віддаленому місті, дуже і дуже далеко. Отже, перша строфа малює і створює образ страшного і небезпечного звіра, тому і читати цю частинку потрібно із відповідним почуттям тривоги, страху. Тобто, образ, який виникає в уяві, диктує і певне ставлення до персонажа і передачу /відтворення/ відповідних почуттів (тривоги, страху, небезпеки, жаху).

У другій строфі характеристикою героя є його вчинки: виявляється «для власної втіхи він

лущить горіхи і носить звірятам до нір». Ця строфа малює зовсім інший образ Бадяки-Маняки: він добрий, не злий, не страшний, щедрий, він м'якенький і пухнастий. Новий образ Бадяки потребує іншого ставлення до нього і вияву таких почуттів як радість, задоволення, бажання доторкнутися і погладити це звірятко по м'якенькій хутряній шубці.

Для того щоб діти зрозуміли, побачили цього дивного героя, сформували своє ставлення до нього і виявили відповідні почуття, потрібно вплинути на їхню уяву за допомогою таких питань: *Які почуття у вас виникають, коли ви чуєте слово /ім'я/ Бадяка-Маняка? Вам стає страшно, чи ні? У вірші Бадяка-Маняка називається звіром. Як ви уявляєте цього звіра, якщо його звати Бадяка-Маняка? Цей звір маленький, чи великий? Він пухнастий? Цей звір страшний на вигляд, якщо він живе у «темному лісі, між гір»? А як би цього звіра було звати Бадака-Манака, він був би страшніший за Бадяку-Маняку? Опишіть, який зовні цей звір. Намалюйте його словесний портрет, або олівцями намалюйте. А якщо «для власної втіхи він лущить горіхи і носить звірятам до нір», то який він: добрий чи злий, жадібний чи щедрий? То на кого він більше схожий: на ведмедя /великого, страшного, небезпечного/ чи на білочку /маленьку, пухнасту/?*

Вірш «Робін-Бобін – ненажера» – це переказ (переспів) українською мовою відомої англійської дражнили /пісеньки/ Іваном Малковичем. У переспіві Івана Малкович пісенька вийшла злою, дошкульною, уїдливою і образливою дражнилкою, якою і повинна бути. У вірші створено негативний образ ненажери: він великий, навіть величезний, товстий, неохайний /бо постійно їсть і їсть, хрумає, ковтає, гамає): «з'їв гороху півцентнера, з'їв коня і сім телят, і дванадцять поросят». Цей персонаж гіперболізований. Він такий величезний, що «схрумав кузню, й коваля, і самого короля», і навіть ковтнув міста Лондон і Ліверпуль, згамав триста кораблів і ще й не наївся. Ця сама дражнила у переказах-переспівах Корнія Чуковського і Самуїла Маршака (Корній Чуковський «Барабек», С. Я. Маршак «Робін-Бобін») вийшла набагато делікатнішою і добрішою, адже у Корнія Чуковського Барабек не «згамав», а «скушал», а у Самуїла Маршака Робін «кое-как подкрепился натошак». У перекладі Івана Малкович створено дуже неприємний, гидкий і бридкий образ товстуна-ненажери, що швидко-швидко і безупинно ковтає, хрумає і гамає. Питання для стимуляції творчого бачення (творчої уяви) дітей: *Опишіть, яким ви побачили (уявили) Робіна-Бобіна? Він великий і товстий? Він неохайний? Він брудний, тому*

що він постійно і безупинно багато їсть? Яким ви його побачили, якщо він «ковтає, хрумає, гамає, ковтає людей /коваля, короля/, тварин, кузню, міста, триста кораблів? Які почуття у вас виникли до цього героя?

Чудові зорові картини подає у своїх віршах «Стежка», «Вітер» Дмитро Павличко, завдяки доречному використанню метафори (переносного значення): «Стежка з головою вкрилася травою, і заснула, спить». Ці рядки породжують яскравий образ в уяві дитини, вони бачать стежку, яка заросла густою травою, тому що нею давно ніхто не ходив. Образ стежки, яка вкрилася травою, як ковдрою, і заснула, спить пробуджує фантазію дитини-дошкільника. Питання до дітей: *Якою ви побачили стежку, якщо у творі говориться, що «вона вкрилася травою, і заснула, спить»? Опишіть стежку. А чому стежка спить, як ви вважаєте? Як ви вважаєте, яка пора року описана у вірші? Пофантазуйте, якими рослинами стежка заросла? Які квіти ви побачили, якщо, наприклад, це літня пора року?*

У вірші «Вітер» поет створив чудернацький образ вітру-кульги, розбишаки. «Якось вітер ніс листок, і прикульгував щокрок, і щокрок відпочивав і листок на землю клав». У творі вітер – казковий персонаж. І щоб дитина побачила все те, що відбувається у природі, їй доцільно поставити таке питання: *А що ж відбувається у природі? Яку зорову картинку ви побачили? Чому автор називає вітер кульгою?*

Активному формуванню творчої уяви буде сприяти робота над зображальними засобами, зокрема над порівняннями. У вірші Дмитра Павличка «Осінь», у першій його строфі є пречудове порівняння: «Небеса прозорі, Мов глибінь ріки, Падають, як зорі З явора листки». Питання до дитячої аудиторії: *А чому прозорі небеса автор порівнює з річковою глибиною? Який колір небес ви уявили?*

У другому рядку опадання листків з явора порівнюється з падінням зірок.

Питання до дітей: *А чому листочки явора порівнюються із зорями? А чи бачили ви падіння зірок на небі? Як зірки падають? Давайте поміркуємо, пофантазуємо, а погода яка: вітряна чи ні? Чому ви так вважаєте?*

Відповідь дітей буде правильною, якщо діти наявно побачать листочки явора, а явір – різновид клена. І дійсно, візерунчасті листочки клена дуже схожі на зірки.

Відповідь на друге питання важлива для розуміння дітьми того, яка погода панує у природі. Адже зорі падають на небі швидко, раптово, і шлях їх падіння рівний, чіткий. І якщо листки падають швидко, раптово, вони не кружляють, то погода спокійна, не вітряна.

Як бачимо, талановите, яскраве порівняння допомагає читачу, слухачу захопитися

поетичною мовою твору і зрозуміти, яка погода у природі. А на осінній прогулянці, під час листопаду буде доречно звернути увагу дітей на спостереження того, як же падає листя з дерев на землю у вітряну погоду і безвітряну погоду. І чому листочки явора схожі на зірки?

Надзвичайно дієву роль у формуванні образного бачення у дітей-дошкільників відіграє розуміння підтекстів: смислового та інтонаційного.

Підтекст (смиловий та емоційний) – це той смисл, який розкриває читець за словами автора, ті почуття, прагнення, воля, переконання, які схвилювали автора і читця, і які читець повинен передати слухачеві [3, с. 151-153].

Смиловий підтекст наявний в алегоричних поетичних творах (обов'язково у байках). У ліричних поезіях /віршах/ він реалізується через метафору (слова з переносним значенням). У вірші Ліни Костенко «Пряля» створено метафоричний образ Зими: «Сидить пряля та й пряде – Сніг іде – іде – іде...». Потрібно пояснити дітям, що зима зображена у вигляді прялі. Сучасна дитина не знає, хто така пряля, як працює пряля, що таке прядка, яка вона та прядка. Доречно у цьому випадку попрацювати з малюнками, картинками, ілюстраціями до цього вірша. Робота за ілюстраціями дозволить дітям уявити прялю, і зрозуміти її працю. Що цікаво, у цій поезії немає вікової характеристики прялі-зими. На питання: *Якою ви уявили прялю-зиму?* Діти змальовують цей персонаж як немолоду, але й не стару жінку, не сивою бабою: «Жінка вся у білому вбранні, бо вона біла зима і пряде прядиво – сніг. У неї біла шапка, білий шарф, білий козушок, білі чобітки». На питання: *Яку картинку побачили? Де може знаходитися зима, якщо вона пряде своє прядиво-сніг?* Діти відповідають так: Пряля з'являється на небі, на великій білій пухнастій хмарині. Вона сидить за прядкою і зосереджено, не відволікаючись від важливої справи, пряде і пряде сніг. З хмари поступово падає і падає сніг. Він іде повільно, але і невпинно. У творі є такі рядки «Нитка рветься де-не-де, А вона пряде й пряде...». Ці рядки діти пояснюють так: Сніг іде-іде-іде, потім перестає іти, а потім знову іде-іде-іде. Поетесою Зима зображена як турботлива, хазяйновита господиня, Вона прийшла у цей сірий, чорний світ, щоб прикрасити, розфарбувати його у білий колір, прикрасити все навкруги, покрити білим-білим снігом. І тому вона невпинно і зосереджено пряде й пряде.

Емоційний підтекст (емоційний потенціал) закладений у кожному творі: і у віршованому, і в прозовому. Часто емоції передаються у тексті асоціативно, тобто не називаються словами, а іноді і називаються словами, що допомагає

дітям легко їх зрозуміти. Наприклад, у вірші Лідії Повх «Жабка», у першому його рядку є емоційне слово «журилась»: «Журилась під осінь Малесенька жабка». Це слово і створює атмосферу вірша, і підказує дитині, що читати вірш потрібно із почуттям суму. Далі у вірші є такі рядки «Уже потемніла у соняха шапка, І жовтими стали листочки у клена». В цих рядках слова-емоції відсутні. В них відтворена і красива, але разом з тим сумна картинка природи, адже листя жовте, золоте, а шапка у соняха потемніла, тому що почала гнити, гинути, пропадати, і квітку свою розкішну сонях опустив у смутку. Картинка природи ще красива, яскрава, але всі ці ознаки свідчать про поступове вмирання, завмирання у природі.

Робота над словами-емоціями, словами, що асоціативно передають емоції, допоможуть дітям уявити осінню картинку природи, і розфарбувати її у жовто-золотистий колір.

Щоб полегшити дітям визначити емоції, почуття, які закладені у вірші, їм можна підказати назви емоцій. Наприклад, запропонувати такий перелік основних емоцій: *радість, смуток, сум, жаль, гнів, сором, біль, страх, повага, задоволення, захоплення, співчуття, обурення, гордість, ніжність, тривога, протест, лагідність, незадоволення, здивування, вдячність, розчарування, заздрощі, зневага* [4, с. 171], або запропонувати попрацювати із таблицею масок-підказок [2, с. 15].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, робота над формуванням творчого бачення (творчої уяви), творчого ставлення у дітей-дошкільників дуже важлива і необхідна. Це перший етап у процесі розуміння дитиною віршованого твору, його смислу, емоційного потенціалу. Тільки осягнувши смисл та емоції, побачивши яскраві зорові картини, дитина-дошкільник без сумніву опанує навичкою виразного читання віршованого твору.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років /наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та інш.]; наук. ред.: Г. В. Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.
2. Живицкая Л. В. На уроке и после урока. Дидактический материал по русскому языку: пособие для учителя начальных классов. Кировоград, 2002. 164 с.
3. Капська А.Й. Виразне читання. К.: Вища школа, 1986. 168 с.
4. Сапун Т. М., Почашинська М. О., Канчук В. А. Уроки читання у другому класі: Посібник для вчителя. Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. 176 с.

REFERENCES

1. *Dytyna: Osvitnyy prohrama dlya ditey vid dvokh do semy rokiv* (2016). [A Child: Educational Programme for the Children Aged from Two to Seven / the scholastic supervisor of the project: V. O. Ohneviuk; the author's team: H. V. Bielenka, O. L. Bohinich, N. I. Bohdanets-Biloskalenko [and others]; the scholastic editor: H. V. Bielenka, M. A. Mashovets; Ministry of Education and Sciences of Ukraine, B. Hrinchenko Kyiv University]. K.: B. Hrinchenko Kyiv University. 304 s.

2. Zhivitskaya, L. V. (2002). *Na uroke i poslye uroka. Didakticheskiy material po russkomu yazyku: posobiye dlya uchitelya nachalnykh klassov* [At the Lesson and After the Lesson. Didactic Materials in the Russian Language: a Handbook for a Primary School Teacher]. Kirovograd. 164 s.

3. Kaps'ka, A. Y. (1986). *Vyrazne chytannya* [Expressive Reading]. K.: Vyshcha shkola. 168 s.

4. Sapun, T. M., Pochashyns'ka, M. O., Kanchuk, V. A. (2001). *Uroky chytannya u druhomu klasi: Posibnyk dlya vchytelya* [Reading Lessons in the Second Form: Teacher's Handbook]. Ternopol: Textbooks and Handbooks. 2001. 176 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ФЕДОТОВА Світлана Олександрівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.
Наукові інтереси: література, дитяча література, методика навчання літературного читання.

INFORMATION ABOUT AUTHOR

FEDOTOVA Svitlana Oleksandrivna – Candidate of Philology, assistant professor of the Department of Methodology of Preschool and Elementary School Education at Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.
Наукові інтереси: literature, literature for children, teaching methodology of literary reading.

Стаття надійшла до редакції 12.01.2022 р.

УДК 378.147:630-057.875

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-203-153-160

ХРИК Василь Михайлович –

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент, завідувач кафедри лісового господарства
Білоцерківського національного аграрного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1912-3476>
e-mail: hvm2020@ukr.net

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ
ВИРОБНИЧИХ СИТУАЦІЙ**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Однією із ключових проблем відірваність вищої освіти від потреб та інтересів ринку праці. Передбачена технологія узгодження поведінки всіх суб'єктів ринкових відносин у процесі якої досягається збалансування попиту та пропозиції на кваліфіковану робочу силу, системну співпрацю роботодавців та закладів освіти, розробки сучасних стандартів вищої освіти, які відповідають кращим європейським і світовим практикам передбачених у новому Законі України «Про вищу освіту» [6]. Тому, практична підготовка студентів є однією із форм організації освітнього процесу та обов'язковою складовою підготовки висококваліфікованого фахівця до майбутньої роботи, забезпечення його конкурентоспроможності.

Дослідження Л. Макодзей [9] показують, що основною причиною гальмування якісного проведення практичних занять із здобувачами

на виробництві є невідповідність об'єктів навчальної практики вимогам робочої програми практики дисципліни «Лісові культури». Тому майбутньому фахівцю необхідний зв'язок із виробництвом, який дасть змогу поєднати практичні навички із їхнім застосуванням на робочих місцях у підприємствах лісової галузі [14].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Лісове господарство є однією з важливих складових забезпечення стійкого розвитку людства й екологічної безпеки його життєдіяльності, а також стратегічним напрямком розвитку економіки України. У цьому контексті підвищення рівня професійної підготовки фахівців лісопромислового комплексу набуває фундаментального значення [3]. Проведений аналіз практичної підготовки майбутніх фахівців лісогосподарської галузі у НУБіП України дозволяє С. Виговській та А. Виговському [3, 14] визначити такі принципи організації та проведення практик: